

Češi na Mazurech

Text Tomáš Svoboda
Foto Zdzisław Sobierajski,
 Tomáš Zahuta,
 Michal Vysloužil

ZEFYR v „plné polní“

Loni v srpnu se na Mazurských jezerech uskutečnilo šesté mezinárodní mistrovství Polska v lodní třídě DZ. Tohoto závodu se poprvé účastnila česká loď s posádkou jachtařů a vodních skautů ze severní Moravy.

Tyto regaty jsou každoročně od roku 2002 organizovány na Mazurských jezerech pořadatelé z přístavu Almatu v Gizycku pod názvem „Ratujmy dezety“. Je to jeden z nejtěžších závodů v Polsku, na který se sjíždí okolo 40 lodí a který se jede za každého počasí na lodích typu DZ, což jsou otevřené dvoustěžňové plachetnice s gaflovým oplachtěním, používané k výcvikovým plavbám (*Yacht 11/2006*). Pro závod je povolena minimální posádka, která čítá osm osob, maximálně je povoleno dvanáct členů posádky. Posádky bojují 24 hodin na trase v severní části Mazur, kdy překonávají vzdálenost přes 150 km a to nejenom pomocí plachet, ale i pomocí vesel při bezvětří. V tom jsou tyto regaty originální a také velmi náročné na fyzickou připravenost posádek. Pod plným oplachtěním a v dobrém větru lodě dosahují rychlosti přes osm uzlů a v případě použití spinakru ve třídě Open, jsou tyto rychlosti ještě vyšší. Za

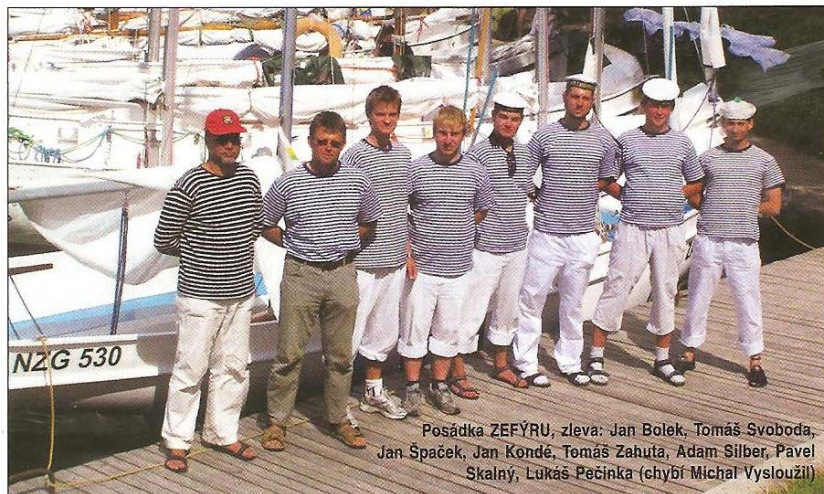
Závodní flotila

plavby v bezvětří pomocí vesel dokážou nejlepší posádky udržet rychlost okolo čtyř uzlů, a to po dobu i deseti hodin. V roce 2005 veslovala vítězná posádka 11 hodin, během nichž překonala vzdálenost 90 km.

Startuje se ve dvou kategoriích, Standard a Open. Ve Standardu většinou závodí dezety vyrobené v sedmdesátých letech, jde o tzv. štetínskou verzi s dřevěnými stěžni a těžkými šalupovými vesly. Občas se objeví i starší loď,

První směna u vesel

Posádka ZEFÝRU, zleva: Jan Bolek, Tomáš Svoboda, Jan Špaček, Jan Kondé, Tomáš Zahutá, Adam Silber, Pavel Skalný, Lukáš Pečinka (chybí Michal Vysloužil)

kteří mají dřevěné trupy a jsou opravdovou raritou. Některé z nich byly vyrobeny před padesáti lety. Lodě v této kategorii nedosahují takových rychlostí a nemají povoleno použití spinakru nebo genakru. V kategorii Open soutěží dezety s pevnými, lehkými trupy, které se dost liší od „prvovozu“ – vylehčená take-láž (hliníkové profily), větší plocha plachet, je povoleno použití spinakru nebo genakru. Na některých lodích jsou k vidění i speciální vylehčená vesla. Díky tomu, že dezety pojmu až třináctičlennou posádku, je v těchto regatách najednou i přes pět set závodníků na vodě. Za každého počasí a přes noc, což je velmi náročné pro pořadatele i záchrannou službu WOPR, jejíž šest plavidel zajišťuje bezpečnost na trase závodu. Jako hlavní cena se každoročně losuje skořepina nové lodi DZ, kterou dodává firma Janmor, čímž je také tento závod velmi atraktivní. Díky sponzorům mohla také vyplout posádka zdravotně postižených sportovců, která sklídila na závěr zasloužený potlesk.

JAK VIDĚLA ZÁVOD ČESKÁ POSÁDKA?

Na závody jsme se připravovali na Slezské Hartě a pak na Mazurách, kam jsme pro jistotu přijeli o pár dní dříve. V rámci tréninku jsme pluli z Gizycka směrem na jih, kde je spousta jezer, kanálů a nízkých mostů, které je nutno podplout. Potřebovali jsme nacvičit sklápění stěžňů a lépe se sehrát při veslování, z kterého jsme měli největší obavy. Velmi nás překvapilo srdečné a přátelské chování a jednání Poláků během naší plavby, ale i přivítání v přístavu Almatu, kde jsme měli možnost zdarma využívat všech služeb. Dva dny před regatou byl přístav plný lodí a posádek, které

si chystaly své dezety a vyplouvaly na krátké tréninkové vyjížďky v okolí přístavu. S respektem jsme sledovali jejich manévry pod plachtami, jak odplouvají a připlouvají, vše samozřejmě bez motoru. Krátké a jasné povely kapitánů a sebranost některých posádek budily u všech přihlížejících obdiv. Vlastní závod byl velmi fyzicky náročný – únava, nevyspání a sedm a půl hodiny u vesel v noci. Trasa závodu vedla z Gizycka od přístavu Almatu na jezero Kisajno, dál přes Dargin,

Dezeta je nejstarší lodní třída v Polsku, její konstrukce vychází z předválečných německých školních lodí, stavěných pro potřeby tehdejšího válečného námořnictva. Na palubu vezme třináct osob, z toho je deset veslařů. Má dva stěžně, na které je možné postavit 30 m² plachet a v případě použití spinakru (22 m²) ještě více. Dezeta je jednou z mála lodí v Polsku, která má tradiční gaflové oplachtění. Její délka je 8,5 m, šířka 2,15 m, ponor 0,5/1,7 m a balast 200–800 kg.

Kirsajty, Mamry až do jezera Swiecajt, které bylo nutné přelout do Ogonek, kde byl první kontrolní bod. Dál závod pokračoval zpět na Mamry a do jezera Przystan, kde nás v nejsevernější zátocce čekal druhý kontrolní bod. Z tohoto bodu se plulo zpět do Gizycka na třetí kontrolní bod a odtud opět na sever na malé jezero Sztynorckie na čtvrtý kontrolní bod a pak se až do rána „pendlovalo“ mezi Sztynortem a Gizyckem. Start se nám moc nepovedl, bylo málo větru a náš přebalastovaný ZEFÝR byl ve slabém větru pomalejší. Také jsme měli ze soupeřů velký

respekt a moc jsme se do houfů manévrujících lodí nehrnuli. Po startu se ale rozfoukalo, předjeli jsme pár lodí a zapomněli jsme na respekt před soupeři. Dostali jsme se do rytmu a byli jsme čím dál „drzejší“. Pozdě odpoledne na prvním kontrolním bodě jsme byli na devátém místě a moc jsme si přáli, aby vítr vydržel. Nevydržel, okolo 23. hodiny přestalo foukat a posádka zasedla k veslům. Točili jsme směny po deseti minutách a pluli na dva páry vesel. Byli jsme schopni udržet

průměrnou rychlost lehce nad tři uzly a tak to trvalo až do rozednění. Ráno začalo foukat a rádi jsme uložili vesla pod lávky. Vítr zesiloval a vydržel až do konce závodu, který jsme dokončili na třetím místě pouhých 15 minut za vítěznou lodí.

Po oficiálním ukončení mistrovství nás pořadatel zval na další ročníky a zároveň nám učinil nabídku, že by byl ochotný poskytnout loď pro další českou posádku, která by měla zájem startovat v sedmém ročníku této velmi náročné, ale zajímavé regaty. ■